

Hjalmar Branting: Tal på första maj 1902

Talare
Hjalmar Branting
Riksdagman

Datum
1 maj 1902

Plats
Stockholm

- 1 Afdelningsledare var här hr E. H. Åkerblom. Denna öppnade mötet med att påpeka att våra motståndare i dag icke gärna kunna säga, att majdemonstrationen är utan
- 5 politisk betydelse, ty i detta väder gå vi sannerligen ej ut att demonstrera för ro skull.

Utgångspunkten för den rösträttsrörelse, som nu brusar fram genom vårt land, förskrifver sig från ett år tillbaka, då riksdagen antog härordningsförslaget. Då

10 framtungos löften af regeringen och flera riksdagspartier om utvidgning af de medborgerliga rättigheterna, så att Sverige måtte bli ett folk. Tyvärr ha dessa löften i år fattats af de maktegende så, som om det endast gäl[1]de en vanlig riksdagsfråga, ej

15 en fråga, för hvilken hela folket hyste intresse. Rent typiskt för denna åskådning, att det hela är en köpslag mellan dem, som ha makten i riksdagen, är regeringens rösträttsförslag, som hälsats med förvåning öfver allt, men till hvars förmån man dock måste medgifva, att de tagit fasta på sådana punkter, som man trodde vara

20 antagliga i riksdagen. Man hade aldrig tänkt sig en folkvilja bredvid den officiella, som manifesterar sig vid riksdagsmannavalen.

Lika väl som regeringen tänkt sig instängandet af frågan inom ramen af de båda

25 rummen på Riddarholmen, likaväl hade riksdagens "frisinnade" tänkt sig redan från början nödvändigheten af en kompromiss. Så uppkom fjärran från de känslor, som visa sig i de djupa lagren, samlingspartiets höjande af rösträttsfanan med

30 undanskjutande af den allmänna rösträtten.

Gent emot dessa kompromisspartier har plötsligt på arenan träd fram en tredje faktor, folket själft. Det blir icke fred i landet, icke slut på agitationen, förr än
35 den allmänna och lika och direkta rösträtten är genomförd.

Ekot af de hundratusen röster, som nu öfverallt i vårt land höres för detta kraf, har
40 trängt in i de vacklandes led i riksdagen. De se, att bakom dessa röster finnes en vilja.

Både konservativa och liberala måste konstatera, att krafvet på full och hel medborgarrätt – öfverallt i landet reser sig. Sedan 1865 ha vi ej sett en sådan
45 folkrörelse. Och då var det i öfvervägande grad borgarståndet, som öfvade påtryckning. Nu är det fjärdeståndet, som går i teten. Nu gäller det arbetarnas införlifvande i samhället. Först ha de blott haft skyldigheter, nu fordra de rättigheter.

50 Man ser, hur den ena gruppen efter den andra af dem, som stå öfver strecket, ryckes med. Det gäller hela nationens sammanförande till ett folk. I söndags sågo vi ett flertal af de bildade klasserna för första gången rycka in i arbetarnas led. I Uppsala ha
55 vi en af de senaste dagarna sett, hur man bland studenterna antog en resolution om allmän rösträtt, fastän en af samlingspartiets koryféer höll föredrag för kompromissprogrammet.

60 Detta är ett tidens tecken. Det visar att vår uppmarsch väckt gehör. Vi må hoppas, att den äfven visar sig kunna rycka med sig riksdagens tveksamma partier, så att krafvet på den allmänna rösträtten ej blott kommer att stå som ett principuttalande,
65 utan som en vädjan att låta de små synpunkterna falla. Konstitutionsutskottet är nu i fullt arbete. Och så mycket vet man, att regeringens förslag, så finurligt uttänkt, redan är borta ur spelet.

Det gäller nu att ej stöta bort de vacklande, utan söka öfvertyga dom om det berättigade i arbetarnas kraf, så att rörelsen ej blir blott en arbetarrörelse, utan en

75 folkrörelse.

I förhoppning härom höja vi ett lefve för den allmänna, lika och direkta rösträtten.

80

Taggar

1 maj, 1900-tal, 1902, Första maj, Man, Politiska tal, Socialdemokraterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/hjalmar-branting-tal-pa-forsta-maj-1902>

85

90

95

100

105